

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

РЕЛІГІЯ, МЕДІА І СУСПІЛЬСТВО

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни
з циклу професійної підготовки магістра
спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Журналістика і соціальні комунікації

Луцьк
2021

Силабус навчальної дисципліни «Релігія, медіа і суспільство» підготовки магістра, галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика, освітньо-професійної програми Журналістика і соціальні комунікації

Розробник:

Рожило Марія Андріївна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри соціальних комунікацій протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

доц. Кошелюк О. В.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 06 «Журналістика» спеціальність 061 «Журналістика» Освітня програма «Журналістика і соціальні комунікації» Освітній ступінь магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3-й
		Лекції 22 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 106 год.
		Консультації 10 год.
Форма контролю: залік		
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

[Рожило Марія Андріївна](#): кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій; тел.: 0506747841; Rozylo.Mariya@vnu.edu.ua

Дні занять (розклад за посиланням): <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Курс покликаний формувати розуміння основ релігійної журналістики. Він спрямований на опанування здобувачами головним термінологічним та понятійним апаратом дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання здобувачами системних знань про закономірності, специфічні особливості та методику аналізу релігійного масмедійного контенту та методологією створення такого контенту для конфесійних та світських ЗМІ.

2. Пререквізити

Передбачається наявність результатів навчання, здобутих у процесі засвоєння курсів професійного спрямування, зокрема «Теорія та практика соціальних комунікацій», «Сучасні медіатренди».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є освоєння магістром комплексу теоретичних знань з релігійної журналістики; опрацювання наявної літератури з наукової періодизації історії релігійної журналістики; вивчення та нагромадження нових матеріалів і джерел щодо діяльності релігійних редакційно-видавничих осередків та окремих персоналій (журналістів, які спеціалізуються на висвітленні релігійної проблематики); систематизація та типологізація релігійної тематики та проблематики в медіа України; з'ясування місця та ролі релігії та церкви в медійній картині світу; дослідження конфесійних ЗМІ в системі загальнонаціональних засобів масової інформації; моніторинг дотримання релігійними журналістами професійних стандартів тощо.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

1. вивчать теоретико-методологічні та термінологічні аспектами дисципліни;

2. застосовуватимуть знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту (створення релігійного контенту для конфесійних та світських медіа);
3. виконуватимуть пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, набудуть компетентності у сфері пошуку, систематизації, аналізу проблематики ЗМІ;
4. генеруватимуть інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації;
5. використовуватимуть необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

Компетентності за освітньою програмою:

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і вирішувати складні проблеми у галузі соціальних комунікацій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог щодо забезпечення ефективності комунікаційної діяльності.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.

СК02. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей.

СК03. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПР01. Аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки про закономірності.

ПР03. Писати рецензію на наукову статтю та/або інноваційний проект.

ПР05. Розробляти «дорожню карту» розв'язання виявленої проблеми.

ПР12. Здійснювати пошук необхідних знань для планування наукової роботи.

ПР13. Проводити опитування аудиторії в рамках планованого наукового дослідження.

Навчання передбачає опанування здобувачем не тільки вузькоспеціальними навичками (**Hard skills**) – умінням розрізняти якісну, правдиву інформацію, умінням послуговуватися журналістською термінологією та алгоритмами аналізу медіаконтенту, а також задіює м'які (універсальні) навички (**Soft skills**) – креативне мислення, управління інформацією, емоційний інтелект, уміння формувати власну думку та приймати рішення.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекц.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр. / Бали
1	2	3	4	5	5	7
Змістовий модуль 1. Релігійні ЗМІ та журналістський процес в Україні						
Тема 1. Журналістика і Церква (релігія): взаємозв'язки та взаємовпливи	12	2	0	10	0	Обговорення, дискусія
Тема 2. Семантика та порівняння термінів релігійна журналістика, церковна журналістика, конфесійна журналістика, духовна журналістика	10	0	2	8	0	Розв'яз. задач / 7

Тема 3. Релігійна преса України кінця XIX – початку XX ст.	12	2	2	8	0	Робота в групах / 7
Тема 4. Релігійні часописи Волині кінця 20-30-х рр. XX ст.	12	2	0	10	0	Обговорення, дискусія
Тема 5. Релігійна комунікація періоду незалежності України	16	2	2	10	2	Розв'яз. задач / 6
Тема 6. Релігійна проблематика у контексті світської журналістики.	14	2	0	10	2	Обговорення, дискусія
Разом за змістовим модулем 1	76	10	6	56	4	20
Змістовий модуль 2. Форми подачі релігійної проблематики в різних типах ЗМІ						
Тема 7. Форми подачі релігійного контенту в періодичних виданнях України	16	4	0	10	2	Дискусія
Тема 8. Релігійна проблематика в аудіовізуальних ЗМІ	14	0	2	10	2	Робота в групах / 7
Тема 9. Релігійна комунікація в Інтернет-просторі	14	4	0	10	0	Обговорення, дискусія
Тема 10. Тематика та проблематика релігійної інформації	12	0	2	10	0	Робота в групах / 7
Тема 11. Аудиторія релігійних мас-медіа	10	4	0	6	0	Дискусія
Тема 12. Професійні стандарти журналіста під час висвітлення релігійної тематики в ЗМІ	8	0	2	4	2	Розв'яз. задач / 6
Разом за змістовим модулем 2	74	12	6	50	6	20
Поточне оцінювання (всього балів)						40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульний контроль. Інноваційні форми релігійної комунікації (інд. проєкт / виступ із доповіддю та презентацією)						60
Усього годин / балів	150	22	12	106	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Журналістика і Церква (релігія): взаємозв'язки та взаємовпливи	10
2	Семантика та порівняння термінів релігійна журналістика, церковна журналістика, конфесійна журналістика, духовна журналістика	8
3	Релігійна преса України кінця XIX – початку XX ст.	8

4	Релігійні часописи Волині кінця 20-30-х рр. ХХ ст.	10
5	Релігійна комунікація періоду незалежності України	10
6	Релігійна проблематика у контексті світської журналістики. Діаспорна релігійна журналістика	10
7	Форми подачі релігійного контенту в періодичних виданнях України	10
8	Релігійна проблематика в аудіовізуальних ЗМІ	10
9	Релігійна комунікація в Інтернет-просторі	10
10	Тематика та проблематика релігійної інформації	10
11	Аудиторія релігійних мас-медіа	6
12	Професійні стандарти журналіста під час висвітлення релігійної тематики в ЗМІ	4
	Разом	106

IV. Політика оцінювання

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. З інформацією про засади поточного та підсумкового оцінювання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті університету. ([Деталі за посиланням](#)).

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти обов'язково має дотримуватися [Кодексу академічної доброчесності](#). Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять та відпрацювання пропущених занять. Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин і за умови відпрацювання у дні консультацій. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття і в будь-якому випадку зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених дисципліною. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Консультації. Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

Політика щодо перескладання. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії. Якщо здобувач не склав екзамен (залік) з першого разу, то має можливість перескладати його ще двічі.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній/інформальній освіті. Під час вивчення курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Проходження повноцінних курсів на платформах Coursera, Prometheus та інших за наявності сертифіката про успішне закінчення зараховується як модуль. Майстер-класи, тренінги, воркшопи чи інші одноразові активності з отриманням сертифікатів можуть бути зараховані як опрацювання дотичної теми і оцінюються відповідно до розподілу балів практичних (лабораторних) занять. Процедура зарахування результатів – [за посиланням](#).

Організація курсу дозволяє впровадження у навчальний процес **елементів дуальної освіти**. Здобувач може поєднувати навчання в університеті з навчанням на робочому місці в редакціях видань, пресслужб установ, медіацентрів, видавництва, медіаорганізацій,

рекламних агентствах та ін., що реалізують професійну журналістську діяльність, де набуває необхідні знання, компетентності з тем (модулів), передбачених силабусом курсу, які оцінюються представниками медіаустанов (наставниками) та викладачем Університету. Деталі щодо реалізації елементів дуальної освіти подані [за посиланням](#).

V. Підсумковий контроль: залік

Форма проведення заліку: підсумкова письмова робота, що складається з 30 тестових питань.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
82–89	Дуже добре	
75–81	Добре	
67–74	Задовільно	
60–66	Достатньо	
1–59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. Рекомендована література

1. Бойко А. А. Преса православної церкви в Україні 1900–1917 рр. Культура. Суспільство. Мораль : моногр. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2002. 308 с. **(основна)**
2. Бойко А. А. Релігія в мас-медіа України: тексти лекцій. Київ, 2009. 156 с. **(основна)**
3. Козиряцька С. Мережеві християнські видання в медіапросторі України: структурно-функціональні та типологічні особливості: дис. із соц. комунікацій: 27.00. 04 /Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2013. 20 с.
4. Козиряцька С. А. Мережеві християнські видання українського медіапростору: монографія. Запоріжжя : Просвіта, 2017. 192 с. **(основна)**
5. Колодний А. М. Україна в її релігійних виявах: моногр. Львів : СПОЛОМ, 2005. 336 с.
6. Рожило М. А. Релігія онлайн: осмислення змістового навантаження морально-етичних категорій у релігійних медіа текстах. *Журналіст як мішень у сучасному світі: матеріали III Міжнародного наукового інтернет-симпозіуму (Луцьк, 25–31 січня 2016 р.)*; упоряд. О. Кошелюк [Електронний ресурс]. URL: <http://www.symposium2016.hol.es/gallery/rozhylo.pdf>.
7. Скленар І. Сучасна церковна преса в Україні: головна проблематика. *Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика*. Львів, 2003. Вип. 23. С. 257–269.
8. Скленар І. Церква і засоби масової інформації. *Вісник Львівського ун-ту. Сер. Журналістика*. 2001. Вип. 21. С. 218–224.
9. Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа; упор, наук. ред. М. Перун. Львів : Вид-во Українського Католицького ін.-ту, 2004. 440 с.
10. Юраш А. В. Сучасна релігійна преса та її прямі попередники. *Вісник Львівського ун-ту. Сер. Журналістика*. Львів : Світ, 1995. Вип. 19. С. 23–30.
11. Чим мають відрізнятись католицькі ЗМІ від світських? URL: <http://www.credo-ua.org>.
12. Який Папа передбачив появу електронних планшетів? URL: <http://www.credo-ua.org/2013/04/81563>.
13. Nado N. Media katolickie w erze internetyzacji: nowe środki i niezmienna misja. *Media i społeczeństwo*. 2016. N 6. S. 78–85.